

Dr. Herencsár Viktória, egyetemi docens

A Cimbalom Világszövetség 15. Kongresszusának tapasztalatai

A Cimbalom Világszövetség Hefejben (Kínában) tartotta 15. kongresszusát 2019. október 26 és 31 között. A kongresszus a Pekingi Kínai Zeneakadémia és Hefej város kulturális bizottságának szervezésével valósult meg. A szervezőbizottság elnöke Li Lingling, a Pekingi Kínai Zeneakadémia professzora, a Cimbalom Világszövetség elnökhelyettese volt. A szervezés lebonyolításában a professzor asszonynak tanítványai és kollégái is segítettek. Erre szükség is volt, mert majdnem 800-an vettek részt ezen a nagyszabású eseményen 17 országból. A résztvevők többsége Ázsiából és Kína városaiból érkezett. Még Ausztráliából is egy kínai delegáció jött. Európából, Amerikából az előzetes jelentkezésekhez képest kevesen vettek részt az eseményen. Visszajelzések alapján a legtöbben egyrészt a magas útiköltségre, másrészt a bizonytalan anyagi és politikai helyzetre hivatkozva mondták vissza jelentkezésüket. Bátran kijelenthetem, hogy, akik nem vettek részt az eseményen, nagy élményből maradtak ki! Kína megmutatta mennyire támogatja a kultúrát és a tudományos fejlődést még ilyen számunkra kis területen is, mint a cimbalom kultúrája.

Hefej Anhui tartomány székhelye és legnagyobb városa, 8 millió lakossal. A tartomány politikai, gazdasági és kulturális központja. A város legnagyobb kulturális centrumában zajlottak a kongresszus eseményei: koncertek, előadások, kiállítás. A kongresszus nyitó- és záróeseményének a 2500 férőhelyes színházterem, a koncerteknek az 1200 férőhelyes koncertterem, az előadásoknak a 800 férőhelyes technikailag mindennel felszerelt előadóterem, a kiállításnak a hatalmas előcsarnok adott helyet. Szálláshelyet a nagy létszám miatt több hotel biztosított. A külföldi vendégek a Hongruik Junling Grand Hotelben voltak elszállásolva.

A vendéglátók nagy súlyt fektettek, hogy a külföldi résztvevők jól érezzék magukat és mindennel meg legyenek elégedve. Mindegyikünket nagy tisztelettel fogadták. Engem, mint a Szövetség elnökét és férjemet, aki a Szövetség titkára a reptéren nagy virágcsokorral és a TV

jelenlétével vártak. Magyarországot csak mi képviseltük. Szlovákiát tanítványom, Mykhaylo Zakhariya képviselte, aki ugyan ukrán, de mivel most Szlovákiában él, emiatt őt szlováknak tekintették. Egyébként ő az, aki Budapesten a Cimbalomverseny győztese volt augusztusban, klasszikus kategóriában, de arról sehol nem tettek említést, hogy az én növendékem volt. A kongresszuson Kurtág Szálkák c. művét mutatta be, mely a cimbalomversenyen a kötelező darab volt, valamint szlovák népzenet játszott. Svájcban a Szövetség másik elnökhelyettese Johannes Fuchs érkezett a kongresszusra, aki népzeneész és hackbrettkészítő (hackbrett a cimbalom német neve) mester. Anglia képviselőjében Sally Whytehead vezetőségi tag és Geoffrey Smith hammered dulcimer (a cimbalom angol neve) művész vettek részt az eseményen. Geoffrey a free jazz képviselője, saját kompozíciókat hozott a kongresszusra. Európából még egy német pártoló tagunk érkezett, Manfred Keller, ő képviselte Németországot. Az Amerikai Egyesült Államokból Karen Ashbrock hammered dulcimer művész, zeneterapeuta, szintén vezetőségi tag érkezett. Mexikót Atlas David Zaldívar Briseño képviselte, aki pengetve használatos salterioján (cimbalom spanyol neve) ezúttal klasszikus műveket mutatott be.

Atlas David Zaldívar Briseño

Ausztráliából egy kínai gyerekekből álló yangqin (kínai cimbalom neve) együttes tanáruk vezetésével vettek részt az eseményen. Érdekes volt, hogy a már Ausztráliában született kínai gyerekek megőrizve hagyományos hangszerüket ausztrál zenét játszottak, ruhájuk az ausztrál zászló mintájával készült

Ausztrál yangqin együttes.

A santurt (a cimbalom perzsa neve) Mehdi Siadat Iránból mutatta be, melyen perzsa zenét játszott. Koreából, Szöulból két csoport is érkezett. Az egyik a Koreai Yangguem (cimbalom koreai neve) Szövetség együttese Eunhwa Yin vezetésével. Az együttes a koreai típusú cimbalmon nem csak népzenei játszanak, hanem magas szintű technikai tudásukat bemutató populáris zenét is, melynek többsége Eunhwa Yin szerzeménye.

Koreai Yangguem Szövetség együttese

A másik a Koreai Nemzeti Akadémia (Karts) népzenei tagozatának csoportja Eunjoo Lee vezetésével. Ők a kínai típusú cimbalmon játszanak, nem a koreai fajtán. De zenéjük a koreai népzene és népi hagyományokra épül.

KARTS népzenei együttes

A Japán delegáció négy főből állt, Műsorukban a magyar típusú cimbalmon Junko Sakimura, Yoko Aoki hammered dulcimeren játszott. Kenji Koide fényképeket készített, a cikkben található képek többsége is tőle van. Hozzájuk társult a Hong Kongban élő és tanító Yanki Ma yangqin játékaival. Szingapúrt vezetőségi tagunk Qu Jian Qing tanítványával képviselte. Duettjük szingapúri zeneszerző kompozíciója volt. Malajziából három fiatal érkezett, akik a kínai típusú cimbalmon hazájuk cimbalmos zenekultúráját mutatták be. A Hong Kongból érkező csapat vegyes zenei stílusú programot mutatott be, melybe a világzenei stílus is

beépült. Tajvanból a Butterfly Studio tizenegyen tagja érkezett, akik tradicionális tajvani zenét mutattak be.

A tajvani népzenei együttes

Kína valamennyi jelentős városának iskolája bemutatkozott a kongresszuson. Műsoruk zenei stílusának skálája igen széles volt a népzenétől a klasszikus zenén keresztül a jazz és rock zene is jelen volt. Tanárok tanítványaikkal közösen is zenéltek.

A kongresszus nyitóünnepsége előtt a városi vezetés, a szervezőbizottság vezetői és a Kulturális Minisztérium képviselője vacsorával üdvözölte a Címbalom Világszövetség vezetőségét és képviselőit. A nyitó ünnepségén, mely a kulturális központ színháztermében teltházzal zajlott a Kínai Kulturális Minisztérium képviselője, Hefei város polgármestere, a szervező Pekingi Kínai Zeneakadémia elnöke és én, mint a Címbalom Világszövetség mondtunk köszöntő beszédet. A nyitókoncertet a fogadó ország műsora adta. Programjukban a legváltozatosabb formátumokban szerepelt a yangqin, szimfonikus zenekarral, kamarazenekarral, népi hangszerekkel, szólóban. A zenekari produkciókban közreműködött az Anhui Symphony Orchestra egy tajvani és egy szingapúri karmester vezényletével. Kína leghíresebb yangqin művészei és tanárai mutatták be produkcióikat, melyben főszerepet a kongresszus szervezője, a Címbalom Világszövetség elnökhelyettese játszott.

Li Lingling az Anhui Szimfonikus zenekarral Ye Cong vezényletével

A koncert résztvevőinek életkora is széles volt, a kisiskolásoktól kezdve a legidősebb korosztályig láthattuk és hallhattuk a kínai cimbalom képviselőit. Különösen kiemelném a gyerekeket, akik fegyelmezett magatartásukkal és kitűnő játékkal kápráztatták el a közönséget. A színpadon többfajta yangqin típust láthattunk és hallhattunk, melyek közül számomra a legérdekesebb a kicsik számára készített yangqin, mely nem csak zenetanulásra, de gyerekjátékként is használható. A hangszer tervezője és gyártója direkt a célból hozta létre ezt a hangszer, hogy a gyerekek játéknak használva megkedveljék ezt a hangszer. Én ezt már több mint 30 éve javasoltam a magyar hangszerkészítőknek, de mindmáig nem sikerült elérnem, hogy a magyar cimbalom típusból is legyen gyerekek számára alkalmas hangszer, amin keresztül megkedvelhetik a cimbalmon való játszást.

Kisméretű yangqin gyerekek számára

A műsor közben ízelítőként bemutatkoztak a yangqinen kívül a kongresszuson résztvevő különböző típusú cimbalmok is. Erre egy összeállítás készült, melyet a yangqin, hackbrett, hammered dulcimer, santur és cimbalom együtt játéka mutatott be. Miközben egy-egy hangszer megszólalt, a háttérben a hangszeren játszó országát film mutatta be.

Herencsár Viktória, Johannes Fuchs, Li Lingling, Mehdi Siadat, Geoffrey Smith

Filmvetítés nem csak a külföldi vendégek játéka alatt volt, hanem a kínai műsor alatt is. A háttérfilm bemutatta Kína különböző régióinak jellegzetességeit.

A koncert utáni fogadást a Hongrui Junling Grand Hotelben rendezték kínai és európai ételekkel.

Másnap reggel a kiállítás megnyitójára került sor, melyen a hangszerkészítő gyárak vezetői ismertették termékeiket, melyeket nem csak kiállítottak, de megvásárolhatók is voltak. Kínában 17 hangszergyárat tartanak számon, amiben yangqineket is készítenek. Közülük a három legnagyobb hozta el termékeit, a Pekingi, a Shantou-i és a Hebei-i hangszergyár. Mindegyik hangszergyárban évente kb. 6000 különböző méretű yangqin készül.

A kiállítás megnyitóján hangszerkészítők és előadóművészek együtt

A kiállítás az épület előcsarnokában került megrendezésre, ahol a hangszerek, hangszerkellékek, kották hangzóanyagok mellett a fellépő művészek, vezető tanárok képei hatalmas posztereken is ki voltak állítva. Külön poszter jelezte a kongresszus programját és a támogatók neveit. A kiállításon megtekinthettük a sokféle nagyságú és típusú yangqineket, melyek manufaktúrában, és az említett hangszergyárakban készültek. A kínai cimbalom a

Cimbalom Világszövetség fennállása óta sok fejlődésen estek át. Hangterjedelmüket megnövelték, az újabb típusokat pedálrendszerrel látták el a magyar cimbalomhoz hasonlóan. A hangszereket ki lehetett próbálni és természetesen meg is lehetett vásárolni. A hangszertartozékok között voltak bambuszból készült verők, hozzávaló tokok, hangoló kulcsok, melyeket vásárláskor minden yangqinhez adnak, de külön is lehet vásárolni, a verő fejét bekötő különböző anyagok és még sorolhatnám. Kották, CD-k, videó felvételek cseréltek gazdát. Zeneszótól volt hangos három napon keresztül az előtér, ahol tanárok és diákok egyaránt kipróbálták a kiállított hangszereket.

Kiállítási képek

Előcsarnok a résztvevők fényképeivel és hangszerkiállítással

A kongresszusi koncerteken a külföldi országokon kívül Kína mindegyik régiója, iskolája bemutatta cimbalmos kultúráját. A műsorok változatosak voltak és igen magas színvonalúak. A tanárok között többen saját kompozíciókat mutattak be, volt közöttük népzenei feldolgozás, world music, európai klasszikus zenének megfelelő kompozíciók. Jó volt hallani és látni, hogy a gyerekek és fiatalok milyen lelkesedéssel, remek technikával és zenei érzékkel szólaltatja meg hangszereiket. Érdekes volt, hogy Kína régióinak bemutatkozásakor a területek zenei kultúrája mennyire különböző, változatos annak ellenére, hogy ugyanolyan fajta hangszereken játszanak. Belső-Mongólia régió a mongol hagyományokat mutatta be. Ezen a területen erősen őrzik a mongol kultúrát nem csak zenéjükben, ruházatukban is, de a kínai típusú hangszereken játszanak, melynek mongol neve yochin.

Belső-Mongólia yangqin zenekara

Ujgur területről is érkeztek résztvevők. Az ő hangszerük hangolása eltér a kínai hangolástól, ezért nem is tudnak egykönnyen egymás hangszerén játszani. Zenéjük hangzásvilága is teljesen eltérő, zenéjüket feszes, pattogó ritmus jellemzi. Ott is bambusz verőt használnak, de a verő formája más és sokkal keményebb, mint a kínai verő. Bár azt mondják, az ujugrok rokonságban vannak a magyarokkal, az ujgur nyelvből ugyanúgy nem értettem semmit, mint a kínaiból. Zenéjük karaktere viszont hasonló a magyar népzenehez.

Az ujgur produkció

A szereplők öltözködéséből is következhattunk az általuk előadott zenei stílusra. A népzenei előadók tradicionális ruhában, a klasszikus kompozíciókat játszóknak szebbnél szebb estélyi ruhákban adták elő, míg a populáris műfaj előadói nem fordítottak hangsúlyt öltözködésükre.

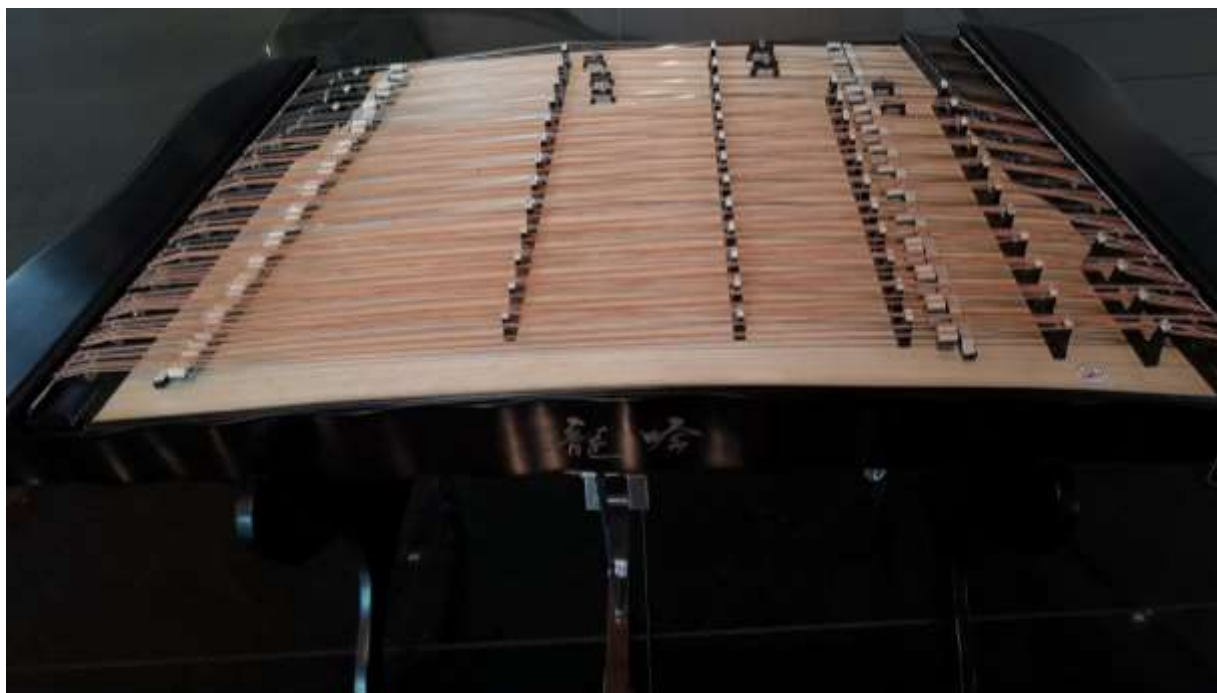
A koncertek mellett előadások hangzottak el a hangszer történetéről, fejlődéséről, technikai játékmódjáról, irodalmáról. Én a „Cimbalomvilág” c. könyvemet mutattam be, mely teljes körű áttekintést nyújt a cimbalom nemzetközi világáról. Ez a könyv idén szlovák fordításban is megjelent és jövőre angol nyelvű kiadását tervezem a nagy érdeklődésre való tekintettel. A kínaiaknak nem jelent problémát a szövegek fordítása, mert kitűnő fordító programjaik vannak, mely szinkronban fordít le szövegeket bármely nyelvről kínaira. Ezen keresztül kommunikáltam és is azokkal, akik a kínai nyelven kívül nem beszéltek más nyelven. Tökéletesen megértettük egymást a fordító programon keresztül.

Nagy meglepetést okozott nekem, hogy Li Linglin a Pekingi Kínai Zeneakadémia yangqin tanára előadásában az én pedáltechnikámat mutatta be a yangqinen. 2005-ben, mikor vendégprofesszornak kértek fel a Kínai Zeneakadémiára, még nem volt a kínai cimbalmokon pedálrendszer. Akkor kísérleteztek a kínai hangszerkészítők pedálszerkezet megoldásával a yangqinen. Pedál technikámat, mely Európában már több országban elterjedt és természetesen tanítványaimnak ezt tanítom, akkor még a magyar típusú cimbalmon mutattam be a kínai hallgatóknak. A hallgatók pedig a magyar cimbalmon tanulták ezt a technikát, mert a Kínai Zeneakadémia vásárolt több cimbalom fajtát is, hogy a tanulók el tudják sajátítani a többi típusú cimbalmokon való játszást. Pár évvel később sorra jelentek meg a pedálrendszerrel ellátott yangqinek, melyek még nem voltak tökéletesek. Most viszont tökéletes pedálrendszerrel ellátott hangszereket láthattunk a kongresszuson, melynek használata főleg a Kínai Akadémián végzett hallgatók és most már tanárok között terjedt el. Amikor annak idején cimbalmot vásároltak, azt hittem, majd azt fogják elterjeszteni Kína területén és a továbbiakban majd kínai hangszergyárak készítik a magyar típusú cimbalmokat. De nem így történt. Megtartották nemzeti hangszerüket úgy, hogy azt fejlesztették tovább a legfejlettebb cimbalom típus, a magyar hangszer mintájára. Az én pedáltechnikámat átültették hangszereikre, mellyel most már tökéletes zenei karaktereket lehet kifejezni.

Alsó pedálrendszer

Ezeknek a hangszereknek a hangterjedelme megegyezik, illetve már nagyobb, mint a mienk, mert sokszor a kontra A hang a legmélyebb és a négyvonalas C a legmagasabb, ami több mint 5 oktáv, míg a mi hangszerünknek kevesebb, mint 5 oktáv a hangterjedelme.

Yangqin pedálrendszerrel

Az előadások között szakítottunk időt a Szövetségünk ülésére, ahol köszöntöttük új tagjainkat, beszámoltunk eddigi munkánkról, javaslatot tettünk az elkövetkezendő feladatokra és megvitattuk a következő kongresszus helyszínének javaslatait. Mivel még nem tudtuk eldönteni a kongresszus következő helyszínét, a vezetőség arra tett javaslatot, hogy ezt majd később döntjük el és mindenki írásban fog értesítést kapni az eredményről. Két év múlva ünnepli szövetségünk a 30 éves évfordulóját, emiatt a 16. kongresszus helyszínét meg kell fontolnunk, hogy olyan helyszín legyen, ahol ezt az évfordulót méltón megünnepelhetjük.

Az utolsó este szokásunkhoz híven a záró koncerten a résztvevők fellépésével és együtt játékaival zártuk a kongresszusi napokat. Mivel a kongresszusnak nagyon sok résztvevője volt, a külföldi delegációkon kívül a helyi tanárok és szólisták adtak koncertet, mert, ha az összes résztvevő játszott volna, nagyon hosszú lett volna a műsor. A koncertet az én műsorom nyitotta. „A Nap és a Hold” című kompozíciómot mutattam be, melyet cimbalomra és szimfonikus zenekarra írtam. Közreműködött az Anhui Szimfonikus Zenekar Ye Cong szingapúri vendégkarmester vezényletével. A szimfonikus zenekar odaadó és példamutató hozzáállása a művekhez a kongresszus idején többször is megmutatkozott. A kitűnően képzett muzikusok szó nélkül követték a karmester instrukcióit már a próbák alatt és mindent megtettek azért, hogy a zeneműveket sikerre vigyék. Fegyelmezett viselkedésük

meg is hozta az eredményt, valamennyi zenemű, melyben magas színvonalú játékkal közreműködtek nagy sikert aratott. A karmester felkészültsége és hozzáállása a zenedarabokhoz is példaértékű volt. Ye Cong a Chicagói Filharmonikusok egyik vezetőkarmestere, a Szingapúri Kínai Zenekar vezető karmestere, így mind a klasszikus zeneművek és a kínai népzene ihletésű kompozíciók interpretációját egyaránt jól ismeri. Professzionális zenei tudása áthatott az általa vezényelt zeneműveken. Zenedarabomat nagy lelkesedéssel fogadta a közönség és már többen kérték a partitúrát.

Fellépésem az Anhui Szimfonikus zenekarral Ye Cong vezényletével

Koncert után a karmesterrel

Az én produkciómát követte egy kínai zeneszerző yangqin koncertje, melyet direkt erre a kongresszusra komponált. Az ősbemutató előadóművésze Wu Huanghuang, a Pekingi Kínai

Zeneakadémia tanára, Li Lingling tanítványa a szimfonikus zenekar közreműködésével Ye Cong vezényletével mutatta be Wen Zhanli yangqin koncertjét, melynek címe „Time in hands”. Ez a versenymű az európai klasszikus stílust képviseli.

Wu Huanghuang yangqinművész Ye Cong karmesterrel és az Anhui Szimfonikus zenekarral

A zenekari produkciókat a delegációk műsora követte. A koncert végén a kongresszusi résztvevők az eddigi tradíciók szerint együtt játszottak. Mivel a résztvevők száma igen magas volt, így a delegációk és iskolák vezető, kínai neves szólisták vettek részt ebben a produkcióban. Így is több mint 60 cimbalom került a színpadra, ahol együtt volt látható és hallható valamennyi cimbalom típus: santur, hackbrett, hammered dulcimer, cimbalom, yangguem, yangqin. A cimbalomzenekart Chih Sheng Chen tajvani karmester dirigálta és természetesen egy kínai dalt adtunk elő a „Jázmin”-t.

Koncert finálé. Mindenki együtt zenél.

A kongresszus barátságos, családi hangulatban zajlott. A hangszerünk iránti szeretet és annak fejlődésének elősegítése, az egymás iránti tisztelet és megbecsülés hatotta át programjainkat. A régi barátok örültek az újra találkozásnak, az új tagok révén újabb barátságok kötődtek. A fiatalok sokat tanulhattak ezen a kongresszuson, de az idősebb korosztály számára is volt sok újdonság.

Mindenki elégedetten és boldogan, sok felejthetetlen élménnyel, tanulságos információkkal búcsúzott a kongresszustól és egymástól azzal, hogy találkozunk 2021-ben. A kongresszus utáni nap egy kis csapat közös kirándulással zárta hefeji tartózkodását.

Köszönjük Hefej városának, a Pekingi Kínai Zeneakadémiának, a szervező bizottságnak és Li Linglingnek a kongresszus professzionális megszervezését. Köszönjük a résztvevőknek, hogy ilyen nagy számban megjelentek és fontosnak tartották, hogy részt vegyenek a kongresszuson, ami hangszerünk fejlődését segíti.

**A Cimbalom Világszövetség kongresszuson résztvevő vezetőségi tagjai:
Sally Whytehead (UK), Horváth István (H), Li Lingling (VRC), Herencsár Viktória (H),
Johannes Fuchs (CH), Qu Jianqing (SGP), Karen Ashbrook (USA)**

Résztvevők fotózása a kongresszusi helyszín előtt.